

2. Бородай С.П., Бородай Д.С. Архітектурна графіка: від клаузури – до комп'ютерної візуалізації / С.П. Бородай та ін.// Збірник наукових праць за матеріалами V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, молодих учених і науково-педагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В.В. Ніколаєнка. Полтава : ПолтНТУ, 2019. С.156-162
3. Савченко Т.В., Макуха О.В., Лугова І.А. Цінність навичок ручної графіки в контексті професійної підготовки студентів архітекторів. Збірник наукових праць XVI міжнародної науково-практичної конференції «Академічна й університетська наука: Результати й перспективи» (12-13 грудня 2023). Полтава: ПолтНТУ С. 95-98
4. Макуха О. В., Савченко Т. В., Лугова І. А. Роль навчальної дисципліни «Основи об'ємно-просторової композиції» в формуванні концептуального мислення студента архітектора. Регіональні проблеми архітектури та містобудування. збірник наукових праць ОДАБА 2023 С. 361 – 369.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ЗВО КОРОЛІВСТВА НОРВЕГІЯ

Тетяна Золотаренко, Тетяна Васютіна

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

***Анотація:** проаналізовано досвід Королівства Норвегія у питанні особливостей формування громадянської компетентності у ЗВО. Наведено конкретні приклади on-line ресурсів, які використовуються для цього, в умовах цифровізації освітнього процесу. Зроблено висновки та описано перспективні напрями дослідження.*

Ключові слова: громадянська освіта, цифровізація навчання, заклади вищої освіти, Королівство Норвегія.

Період останніх десятиліть характеризується глобальними тенденціями до цифровізації усіх сфер суспільного життя. Такі зміни спричинені декількома факторами, серед яких: стрімкий розвиток штучного інтелекту та цифрових технологій, а також карантинні обмеження спричинені поширенням коронавірусної хвороби, що вимушено призвели до необхідності максимального залучення мережі Інтернет у процес соціальної взаємодії. На території України на це вплинув ще один фактор – повномасштабна війна, що була розпочата РФ у 2022 році. Станом на 2024 рік не виявлено жодної сфери суспільного життя, на яку би не впливали цифрові технології.

Безумовно, освітня галузь не стала винятком і активно впроваджує усі переваги цифровізації процесу навчання. На практиці це реалізовано за рахунок використання різноманітних on-line ресурсів, зокрема фото відео аудіо матеріалів, інтерактивних завдань, 3D карт та багато іншого.

На вибір країни для нашого дослідження вплинули показники індексу демократії. Щорічно Economist Intelligence Unit [1] здійснює аналіз усіх країн світу та визначає рівень демократії у них. Дослідження базується на 60 показниках, згрупованих у п'ять категорій: виборчий процес і плюралізм; функціонування уряду; політична участь; політична культура та громадянські свободи. Країни оцінюються від нуля до десяти в п'яти категоріях, при цьому загальний рейтинг індексу є середнім значенням цих балів. На основі середнього балу кожна країна класифікується як один із чотирьох типів режимів: «повна демократія», «демократія з недоліками», «гібридний режим» і «авторитарний режим». Вперше, рейтинг було складено у 2007 році, постійним лідером якого є Королівство Норвегія. Відповідно до цього нами буде проаналізовано підходи до формування громадянської компетентності саме цієї держави.

Особливістю організації освітнього процесу по-норвезьки є не лише теоретичне вивчення історії та законодавчої бази, а також впровадження здобутих знань під час вирішення конкретних питань у реальному житті. У процесі навчання студентам надається можливість впливати на університетське життя, оскільки здобувачі освіти входять до усіх рад ЗВО. Це повноваження прописано у § 4-4. Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) (Закону про університети та коледжі), де вказано, що «Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett» [2] (Студенти повинні становити щонайменше 20 відсотків членів усіх колегіальних органів, які мають право приймати рішення. Якщо це не більше одного члена, студенти мають право бути представленими ще одним студентом, який має право виступати та вносити пропозиції).

Окрім цього, закладами вищої освіти організований широкий спектр проектних робіт за громадянською тематикою, що дає можливість студентам обрати тему за бажанням. Разом з тим, у процесі формування громадянської компетентності у Королівстві Норвегія використовуються різноманітні on-line ресурси. Платформи для студентів більшою мірою передбачають волонтерську діяльність та дискусійні панелі. Вони упроваджують більшою мірою на основі неформальної та інформальної освіти та є необов'язковою складовою. Деякі з них представлено у табл. 1

Таблиця 1

Норвезькі on-line ресурси, що сприяють розвитку громадянської компетентності студентів

Назва ресурсу	Коротка характеристика	Посилання на ресурс
Ungdom og Fritid	Сервіс, який надає інформацію та ресурси для молоді з питань громадянської участі та активізму.	https://www.ungdomogfritid.no/

Norsk Folkehjelp	Компанія, яка керує центрами прийому біженців, антирасистськими кампаніями, волонтерськими рятувальними командами та волонтерською службою швидкої допомоги. Можна долучитися у якості волонтера.	https://folkehjelp.no/
Norges Fredsråd	Рада миру Норвегії – це платформа для миру, де можуть зустрітися однодумці та опоненти для діалогу та взаємної інформації.	https://www.norgesfredsråd.no/
Ung.no	Публічний інформаційний канал для молоді, що надає інформацію про права, можливості та обов'язки.	https://ung.no/
Samfunnskunnskap	On-line курс з основ суспільних знань для іноземців, які проживають в Норвегії, де розглядаються аспекти культури, історії та суспільства країни. Матеріали доступні і українською мовою.	https://samfunnskunnskap.no/uk/

Таким чином, у освітній системі Королівства Норвегія використовується підхід, який базується на ідеї, що громадянська компетентність найкраще формується на практиці, шляхом залучення до самоврядування та волонтерської роботи. У процесі цифровізації освіти засоби формування громадянської компетентності трансформуються в on-line площину. Перспективними вважаємо дослідження пов'язані з детальним вивчення норвезького досвіду та впровадженням його елементів у освітню практику України.

Література

1. Democracy Index 2023. URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2023/> (дата звернення 01.02.2024).

2. Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15?q=lov%20om%20h%C3%B8yere%20utdanning> (дата звернення 01.02.2024).

**ВПЛИВ НЕДОЛІКІВ УВАГИ ТА СПРИЙМАННЯ НА
СТАНОВЛЕННЯ ГРАФІЧНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ
ПЕДАГОГІВ НА ЗАНЯТТЯХ МАЛЮВАННЯ З НАТУРИ ПРИ ВИВЧЕННІ
ДИСЦИПЛІНИ «ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ З МЕТОДИКОЮ»**

Тетяна Золотарьова, Ірина Кожем'якіна

Комунальний заклад Сумський обласний інститут

післядипломної педагогічної освіти

Суми, Україна

***Анотація:** в публікації проаналізовано помилки, які виникають у майбутніх корекційних педагогів під час малювання з натури простим олівцем предметів кубічної, циліндричної, конусоподібної та кулястої форми. Визначено недоліки розподілу, стійкості та переключуваності уваги, а також цілісності, структурності, точності та константності сприймання, які призводять до появи таких помилок. Запропоновано шляхи розв'язання окреслених проблем.*

***Ключові слова:** увага, сприймання, графіка, малювання з натури, студенти.*

Спеціалістам з образотворчого мистецтва добре відомо, який тернистий шлях проходить людина в процесі становлення у неї вміння малювати з натури,